

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători –Liliana Catan și Toma Nadejda,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 18 iulie 2014, în cauza penală în privința inculpatei

Pascari Iulia Teodor, născută la 17.04.1965, originară din satul Mîndrești, raionul Telenești, domiciliată în or. Anenii Noi, str. Șciusev nr.13.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 12.12.2011-11.04.2012;

instanța de apel: 11.05.2012-19.12.2012;

04.03.2014-18.07.2014;

instanța de recurs: 08.10.2013-04.02.2014;

09.10.2014-03.12.2014;

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Anenii Noi din 11 aprilie 2012, Pascari Iulia a fost achitată de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală Pascari Iulia a fost învinuită pentru faptul că ea, fiind numită prin ordinul nr.287-c din 01.08.2003 în funcția de Șef al secției control fiscal a Inspectoratului Fiscal de Stat Anenii-Noi și concomitent îndeplinind și funcția de șef-adjunct al Inspectoratului nominalizat a expediat în adresa SA ”Anchir” scrisoarea nr. 30-4/786 prin care a informat contribuabilul despre restanțele pe care le are față de bugetul de stat în sumă de 2.841.929,21 lei. Totodată s-a informat contribuabilul că în cazul în care obligațiile fiscale nu vor fi achitate benevol, va fi declanșată procedura de încasare silită a acestora. Din motiv că factorii de decizie din cadrul SA ”Anchir” nu au luat atitudine de această scrisoare la 15.06.2009 Inspectoratul Fisal de Stat Anenii-Noi, în persoana D-nei Pascari Iulia

a emis dispozițiile cu numerele 3000000972-3000000976 prin care a suspendat operațiunile la conturile bancare deținute de SA "Anchir".

Cu toate că pe perioada suspendării operațiunilor la conturile bancare ale SA "Anchir" prin dispozițiile nr. 3000000972-3000000976, pe aceste conturi au fost înregistrate rulaje, respectiv intrări în cont – 5.325.373,85 lei, ieșiri din cont - 5.324.839, 06 lei, Pascari Iulia se învinuiește că nu a întreprins măsurile necesare în vederea încasării sumelor respective în scopul stingerii restanțelor SA "Anchir" față de bugetul de stat, astfel la 13.08.2009, Pascari Iulia, în calitate de șef-adjunct al Inspectoratului Fiscal de Stat Anenii Noi, fără a verifica posibilitatea încasării plăților fiscale de la conturile bancare deținute de SA "Anchir" în perioada suspendării operațiunilor la acestea, avînd o atitudine neconștiincioasă față de obligațiile sale de serviciu, contrar prevederilor art. 132 alin. (1) și art. 136 lit. a) Cod fiscal, potrivit cărora sarcina de bază a organului fiscal este de a exercita controlul asupra respectării legislației fiscale, asupra calculării corecte, vărsării depline și la timp la buget a sumelor obligațiilor fiscale și art. 229 alin. (8) Cod fiscal, care stipulează, că dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului se anulează odată cu lichidarea încălcării pentru care a fost aplicată suspendarea sau în cazul satisfacerii de către organul competent a contestației restanțierului, a emis comunicatele cu numerele 3000001012-3000001015 privind anularea dispozițiilor de suspendare nr. 3000000972-3000000976, deblocînd toate conturile bancare ale SA "Anchir", de pe conturile contribuabilului, nefiind încasate deplin sumele aferente obligațiunii fiscale, la data anulării dispozițiilor menționate, restanțele SA "Anchir" față de bugetul de stat constituind 2 399 745,30 lei.

Acuzarea a considerat că Pascari Iulia neîndeplinindu-și corespunzător obligațiunile de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase, n-a asigurat încasarea sumelor aferente obligației fiscale a SA "Anchir" și contrar sarcinilor funcției deținute, care constau în controlul asupra respectării legislației fiscale, precum și întreprinderea măsurilor pentru calcularea și stingerea obligației fiscale în timp și deplin, a prejudiciat bugetul cu 2 399 745,30 lei.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința instanței de fond solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Pascari Iulia să fie condamnată în baza art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții în cadrul administrației publice pe un termen de 5 ani, iar în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată să-i fie suspendată condiționat pe un termen de 3 ani.

În motivarea apelului procurorul a invocat, că instanța a neglijat caracterul dispozitiv al acțiunilor șefului interimar al IFS Anenii Noi, Pascari Iulia, dîndu-le o apreciere formală, or inculpata urma să analizeze rezonabilitatea deblocării conturilor și nu doar să „semneze” niște documente oficiale fără a le da o apreciere prin prisma oportunității și legalității acestora. Instanța a neglijat faptul, că acuzarea a adus

argumente suficiente în a demonstra inexistența motivelor temeinice invocate de SA „Anchir” în cererea sa, și că SA „Anchir” a avut posibilitatea de a achita salariile angajaților săi, pentru a achita plățile pentru energie electrică, gaz, combustibil necesare pentru activitatea de producere. Acuzarea a considerat, că instanța nu a luat în considerație, că inculpata a confirmat faptul că în perioada blocării conturilor bancare ale SA „Anchir”, ultima a permis achitarea serviciilor enumerate mai sus fără deblocarea conturilor bancare, ceea ce dovedește netemeinicia cererii adresate către IFS Anenii Noi de către SA „Anchir” la 13.08.2009 privind deblocarea conturilor date.

Mai mult, instanța a apreciat eronat faptul că, bugetul public de stat nu a fost prejudiciat din motiv că în fișa contului SA „Anchir” figurează restanța la buget și zilnic se calculează penalități de întârziere, sumele majorându-se. Acuzarea a considerat că, în condițiile menținerii blocării operațiunilor la conturile bancare deținute de SA „Anchir”, statul putea să recupereze restanțele avute de contribuabil la bugetul public de stat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 19 decembrie 2012, a fost respins ca nefondat apelul procurorului, fiind menținută fără modificări sentința instanței de fond.

4.1. La adoptarea soluției instanța de apel a statuat că, instanțele de fond și apel, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) CPP, le-au dat o apreciere justă în sensul art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la achitarea Iuliei Pascari de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, din motiv că fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii.

În acest sens, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept iar nevinovăția inculpatei Pascari Iulia a fost cu certitudine determinată de următoarele probe:

- declarațiile inculpatei Pascari Iulia;
- declarațiile martorilor Gojan L., Croitor S., Bondari V., Brigalda S., Capcelea L., Ogorodnic S., Ciur (Candîba) N., care au confirmat că, deblocarea conturilor bancare ale agenților economici, cu aplicarea sechestrului pe bunurile libere de orice sarcini, constituie una din măsurile de executare silită prevăzută de legislația în vigoare și o procedură care se practică deseori de către inspectoarele fiscale pe întreg teritoriul R. Moldova;
- cereri analogice ale agenților economici, inclusiv a SA „Anchir” (f.d. 33-40, vol. I; f.d. 267-293, vol. IV);

Reieșind din cele enunțate, instanța de apel a reținut, că prima instanță în mod întemeiat a respins afirmația acuzării, precum că inculpata Pascari Iulia prin

manifestarea unei atitudini neconștiincioase față de obligațiunile sale de serviciu ar fi prejudiciat statul cu 2.399.745,30 lei, or în fișa contului SA „Anchir” figurează restanța menționată, în fiecare zi se calculează penalități de întârziere, sumele majorându-se, fapt confirmat și de actualul șef al IFS Anenii Noi, S. Brigalda, audiat în ședința de judecată în calitate de martor, cât și prin Hotărârea Curții de Apel Economice din 01 martie 2012, prin care se atestă, că în privința agentului economic SA „Anchir” a fost intentată procedura de insolabilitate, unde IFS Anenii Noi a înaintat cerere de validare a creanțelor în mărimea restanței, pe care agentul economic o are față de buget (în suma de 3.173.901,50 lei), care urmează a fi încasată în mod prioritar la bugetul de stat (f.d.259-262).

Astfel, prin acțiunile sale inculpata Pascari Iulia nu a anulat și nici nu a diminuat restanțele pe care SA „Anchir” le avea față de bugetul de stat, în acest sens învinuirea adusă de acuzare fiind una declarativă și neîntemeiată. Bugetul de stat n-a fost prejudiciat, suma restanței fiind înscrisă în fișa personală a contribuabilului SA „Anchir”, la care zilnic se calculează o majorare de întârziere pentru neachitare suma urmînd fi încasată.

Totodată, de către organul de urmărire penală și acuzarea de stat nu au fost specificate concret care acțiuni ale inculpatei Pascari Iulia ar constitui comiterea faptei incriminate din neglijență - îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de răspundere a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioasă față de ele. *Acuzarea nu a indicat concret nici în rechizitoriu, și nici în cererea de apel, care normă materială sau instrucțiune, care să conțină prevederea legală pe care Pascari I. ar fi încălcat-o și față de care a avut o atitudine neglijentă, limitîndu-se doar la enunțuri de ordin general.*

La fel, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe, că nu există temeiuri pentru a i se incrimina inculpatei Pascari Iulia, care îndeplinea funcția de șef al adjunct al IFS Anenii Noi, faptul imposibilității comercializării cărămizii de către Bursa de mărfuri (f.d.76 vol. I), sechestrată la momentul deblocării conturilor bancare ale SA „Anchir” (la 13.08.2009), deoarece Pascari Iulia nu putea să prevadă din timp aceste împrejurări, de aceea instanța de fond corect a concluzionat, că potrivit obligațiunilor de serviciu Pascari Iulia a întreprins toate măsurile corespunzătoare și a acționat în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Mai mult ca atît, instanța de apel a conchis că prima instanță a constatat corect că, *în perioada suspendării operațiunilor la conturile bancare de la 15 iunie 2009 - 13 august 2009, pe conturile bancare ale SA „Anchir” a parvenit suma de 5.048.791 lei* (f.d. 166, 237 vol. IV), însă Banca de Economii a expediat IFS Anenii Noi, comunicatele privind sumele disponibile la conturile bancare al agentului economic doar în privința sumei de 621.300 lei, în privința căroră IFS Anenii Noi în persoana inculpatei Pascari Iulia, a emis dispoziție de INCASO privind stingerea restanțelor care le avea agentul economic față de buget cu excepția cînd s-a permis achitarea

serviciilor pentru energia electrică, gaz natural. Pe restul sumelor Banca de Economii n-a înștiințat IFS Anenii Noi, deoarece aceste sume de bani au fost rezultate din contractele de împrumut și realizarea bunurilor gajate și legislația în vigoare permite transferarea sumelor parvenite în scopurile pentru care a fost acordate și, respectiv, de a fi transferate în contul creditorilor gajiști, acest fapt confirmându-l atât inculpata Pascari Iulia, cât și martorul Ogorodnic Svetlana, contabil la Banca de Economii (f.d.166 vol. IV).

Instanța de fond în mod întemeiat a reținut, că atribuția privind luarea de măsuri pentru lichidarea restanțelor la buget, pe care organul de urmărire penală a încriminat-o inculpatei Pascari Iulia, de fapt este una din atribuțiile de serviciu ale șefului Secției urmărirea plăților din cadrul Inspectoratului Fiscal de Stat, care o îndeplinea la acel moment și pînă în prezent Croitor Svetlana, fapt confirmat de ultima în ședința de judecată. Organul de urmărire penală nu indică concret care prevedere legală a încălcat D-na Pascari Iulia, limitîndu-se doar la enunțuri de ordin general.

Instanța de apel a mai subliniat că, restanța SA „Anchir” nu este achitată nici pînă în prezent din cauza stării financiare deplorabile a întreprinderii, dar nu din vina inculpatei Pascari Iulia, iar statul nu a suferit un prejudiciu material, deoarece nu a fost cauzat un prejudiciu ca atare, nu a scăzut restanța SA „Anchir” față de buget, suma datoriei față de buget este valabilă și în prezent, penalitățile crescînd zi de zi, or, afirmațiile aduse de către procuror, întru susținerea cererii de apel, au un caracter declarativ, fiind lipsite de suport probatoriu, astfel fiind respinse prin probele administrate în materialele cauzei penale.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În susținerea cerințelor sale, procurorul a invocat că instanța de apel dispunînd achitarea lui Pascari Iulia de sub învinuirea de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, nu s-a expus argumentat asupra motivelor invocate în apel, totodată eronat apreciind probele administrate de către organul de urmărire penală, fapt din care rezultă că instanța de apel s-a manifestat în favoarea părții apărării neglijînd cumulul de probe cercetate în ședințele de judecată, care confirmă vinovăția inculpatei de săvîrșirea infracțiunii incriminate.

În acest context, procurorul a reiterat motivele invocate în apel, la care instanța de apel n-a dat un răspuns convingător și argumentat în raport cu probatoriul administrat în cauză, prin prisma prevederilor art. 100 alin. (4), 101CPP reținînd următoarele circumstanțe:

- Din analiza probatoriului analizat de către instanțele de judecată, rezultă că ambele instanțe au acceptat faptul ca fiind dovedit capătul de acuzare precum că, *"... la 01 iunie 2009 Inspectoratul Fiscal de Stat Anenii - Noi a expediat în adresa SA "Anchir" scrisoarea nr. 30-4/786 prin care a informat agentul economic despre*

necesitatea achitării obligațiunilor fiscale pe care acesta le avea ca restanțe la bugetul de stat în sumă de 2.841.929,21 lei, acesta fiind preîntîmpinat că, în caz de neachitare a sumelor restante, va fi declanșată procedura de încasare silită". (Vol. I, f. d. 41). Deoarece, contribuabilul SA "Anchir" n-a achitat benevol aceste restanțe la bugetul de stat în termenul acordat, prin dispozițiile cu numerele 3000000972 - 3000000975, semnate de inculpata - Pascari Iulia, s-au suspendat operațiunile la conturile bancare deținute de SA "Anchir" (Vol. I, f.d. 43-47). La 13 august 2009, de către SA "Anchir" a fost adresată o cerere către IFS Anenii Noi, prin care s-a solicitat deblocarea conturilor bancare ale agentului economic în legătură cu necesitățile de producere, achitarea datoriei energiei electrice și gazelor naturale, combustibil necesare pentru ciclu neîntrerupt de producere, iar ca garanție propunînd să fie aplicat sechestrul pe un stoc de cărămidă în valoarea sumei datoriei, care este liberă de orice sarcini.

- Prin cererea nr. 374 din 13.08.2009, SA „Anchir” a solicitat să fie deblocate toate conturile bancare în legătură cu necesitatea de producere, achitarea datoriei energiei electrice și gazelor naturale, solicitare care a și fost realizată de către IFS Anii Noi, urmare a acțiunilor neglijente ale inculpatei Pascari Iulia;

- Conform concluziilor instanțelor de judecată, *„pe parcursul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că Iulia Pascari, examinînd cererea agentului economic și a documentelor prezentate, a semnat comunicatul privind anularea dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturile bancare, dînd posibilitate agentului economic să activeze și să achite în continuare restanțele, inclusiv cele în sumă de 2.841.929,21 lei față de buget”,* prin urmare, avînd în vedere aceste constatări, se relevă că instanțele de judecată au considerat ca, fiind dovedit faptul că anume în rezultatul acțiunilor inculpatei Pascari Iulia au și fost deblocate conturile SA ”Anchir” cu numerele 3000000972 – 3000000975. Instanța de fond motivează, iar instanța de apel acceptă această motivare prin menținerea în vigoare a sentinței, prin faptul că inculpata Pascari Iu., consultînd opinia șefului IFS Anenii Noi, care se afla în acea perioadă în concediu, a pus rezoluția pe cererea SA "Anchir" cu mențiunea *”pentru executare, de aplicat sechestrul și de anulat dispozițiile de suspendare a operațiunilor bancare”,* iar cererea a fost transmisă în aceeași zi prin registru de către secretară șefei Secției urmărirea plăților S. Croitor, care a fost responsabilă de executarea acestei cereri. Aceasta la rîndul său, a transmis-o spre executare inspectorului principal Gojan L., care a transmis-o în obligația a doi inspectori din secția respectivă și care verificînd bunurile libere de orice sarcini, au întocmit procesul-verbal de sechestrul nr. 0003834 din 13.04.2009 asupra cărămizii din ceramică ce aparținea cu drept de proprietate agentului economic SA "Anchir";

- Instanța de fond și cea de apel, în raport cu circumstanțele enunțate supra, nu au luat în considerație că, în cadrul cercetării judecătorești inculpata a confirmat faptul că în perioada blocării conturilor bancare ale SA ”Anchir”, ultima a permis achitarea serviciilor enumerate mai sus, fără deblocarea conturilor bancare,

ceia ce dovedește netemeinicia cererii adresate către IFS Anenii Noi de către SA "Anchir" la 13.08.2009 privind deblocarea conturilor date;

- De asemenea, instanța de apel, eronat a interpretat în favoarea inculpatei întocmirea procesului-verbal de sechestru nr. 0003834 din 13.08.2009 asupra cărămizii din ceramică a SA "Anchir" ca măsură de asigurare a restituirii restanței față de bugetul de stat în mărime de 2.841.929, 21 lei, luându-se în considerație prevederile art. 229 Cod fiscal, ceea ce a determinat semnarea comunicatului privind anularea dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturile bancare, dând posibilitate agentului economic să activeze și să achite în continuare restanțele față de buget. Procurorul consideră, că acest motiv invocat de instanța de apel este unul neargumentat, din moment ce în cadrul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine că, după deblocarea conturilor SA "Anchir" nu a stins obligațiunile fiscale față de bugetul de stat în mărime de 2.841.929, 21 lei, ba mai mult a continuat să nu achite impozitele, acumulând o restanță și mai mare.

- Instanțele de judecată aplică o practică vicioasă raportată de la "*cazuri la general*" la un caz special concret incriminat inculpatei, neluându-se în considerație argumentele acuzării referitoare la faptul că anterior, la 14.10.2008 de către IFS Anenii Noi s-a încercat aplicarea sechestrului pe cărămida oferită de SA "Anchir" în vederea asigurării încasării restanțelor la bugetul public, însă cărămida în cauză nu a fost solicitată la Bursă, fapt care urma să fie luat în considerație de către inculpată la luarea deciziei de deblocare a conturilor bancare ale SA "Anchir" din 13.08.2009.

- Instanța de apel neargumentat a respins acuzațiile incriminate inculpatei prin rechizitoriu că, în rezultatul unei atitudini neglijente și neconștiincioase a inculpatei față de atribuțiile de serviciu, au survenit urmări grave materializate prin imposibilitatea recuperării la bugetul de stat a sumei obligației fiscale a SA "Anchir", în proporții deosebit de mari, egală cu 2. 399.745,30 lei. Totodată, fiind denaturată starea reală de fapt, în sensul că, "... bugetul public de stat nu a fost prejudiciat din motivul că, în fișa contului SA "Anchir" figurează restanța la buget și zilnic se calculează penalități de întârziere, sumele majorându-se";

- În cadrul cercetării judecătorești s-a demonstrat faptul că, cererea contribuabilului privind deblocarea conturilor bancare trebuie să fie întemeiată pe circumstanțe reale, pe când cererea nr. 374 din 13.08.2009 nu avea la bază argumente justificative care ar fi putut demonstra necesitatea deblocării conturilor.

Cu referire la corectitudinea aprecierii declarațiilor inculpatei, procurorul a invocat circumstanțe care au fost trecute cu vederea de către ambele instanțe:

"Decizia de deblocare a conturilor bancare a fost luată în exclusivitate de către inculpata Pascari Iulia, iar ceilalți colaboratori ai IFS Anenii Noi, doar au executat indicațiile directe ale acesteia, în scopul deblocării conturilor SA "Anchir". Astfel, chiar în ședința instanței de apel, martorul Croitor Svetlana la întrebarea procurorului a indicat că a interpretat rezoluția pusă de Pascari Iulia ca procedură de executare stabilită deja.

La fel, prin probele cercetate în instanța de fond și cadrul judecării apelului, s-a dovedit faptul că anterior, întreprinderii SA "Anchir" în mai multe cazuri i s-a permis achitarea unor servicii fără deblocarea conturilor bancare, iar în prezentul caz, Pascari Iulia contrar faptului că era obligată să verifice și aceste circumstanțe pentru a identifica și stabili necesitatea deblocării conturilor - nu a întreprins aceste acțiuni. Or, inculpata urma să analizeze rezonabilitatea deblocării conturilor și nu doar să "semneze" niște documente oficiale, fără a le da o apreciere prin prisma oportunității și legalității acestora, astfel, mențiunea „*pentru achitarea serviciilor*” nici într-un caz nu poate fi considerată ca o motivare justificatoare de deblocare a conturilor bancare".

De asemenea, procurorul a invocat că soluția instanței de apel, precum că în acțiunile inculpatei nu sunt prezente semnele calificative a infracțiunii prevăzute de art.329 alin. (2) lit. b) Cod penal, este greșită și contrară circumstanțelor de fapt constatate pe parcursul judecării cauzei, astfel, în cazul în care s-a constatat că conturile bancare a SA „Anchir” au fost deblocate nemijlocit prin decizia inculpatei Pascari Iulia și de către ea personal în mod „defectuos”, fără a verifica temeinicia cerințelor invocate în cererea contribuabilului, fără a verifica posibilitatea unei alte căi decât deblocarea conturilor bancare, fără a verifica dacă anterior au fost astfel de proceduri, fără a verifica dacă bunurile sechestrate vor putea fi supuse realizării, etc), - deci se constată că dînsa a neglijat de atribuțiile sale de serviciu.

În același context, se reține că soluțiile de achitare adoptate de către instanțele de judecată se contrazic pe sine, deoarece, pe de o parte se constată dovedit faptul că, anume urmare a acțiunilor inculpatei Pascari Iulia, conturile bancare a SA ”Anchir” au fost deblocate, banii din aceste conturi au fost extrași, ca urmare a fost prejudiciat bugetul de stat, iar pe de altă parte, consideră că inculpata a acționat în mod legal, *“... bugetul de stat n-a fost prejudiciat, deoarece suma restanței este înscrisă în fișa personală a contribuabilului SA „Anchir”, la care zilnic se calculează o majorare de întârziere pentru neachitare și suma va fi încasată”*. Constatarea instanței de apel a fost luată fără aprecierea la modul convenit a faptului că, inculpata și-a îndeplinit necorespunzător atribuțiile sale de serviciu în cazul în care există date obiective recunoscute integral și de către partea apărării, în sensul că, pe perioada suspendării operațiunilor la conturile bancare ale SA ”Anchir”, prin dispozițiile nr. 3000000972-3000000976, pe aceste conturi au fost înregistrate rulaje, respectiv *intrări în cont în sumă de 5.325.373,85 lei și, ieșiri din cont în sumă de 5.324 839,06 lei*, iar contribuabilul SA ”Anchir” nu și-a onorat obligațiunea de a stinge restanțele față de bugetul de stat *în sumă doar de 2.841.929,21 lei*. Astfel, aceste consecințe prejudiciabile sunt în legătură de cauzalitate cu semnarea de către inculpată a comunicatului privind anularea dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturile bancare a contribuabilul SA ”Anchir” sub pretextul *“...necesității de producere, achitării datoriei energiei electrice și a gazelor naturale, combustibil necesar pentru ciclul neîntrerupt de producere”*.

În baza celor relatate mai sus, recurentul a indicat că, hotărîrea adoptată de către instanța de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fapt ce indică la prezența unei erori de drept, astfel impunându-se casarea deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 04 februarie 2014, a fost admis recursul ordinar declarat, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției sale, instanța de recurs a conchis că, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de respingere a apelului, din care rezultă următoarele:

a) Instanța de apel, ajungînd la soluția de achitare a inculpatei, a interpretat absolut eronat sensul acuzațiilor incriminate inculpatei, concluzionînd că „... atribuția privind luarea de măsuri pentru lichidarea restanțelor la buget încriminată inculpatei Pascari Iulia, de fapt este una din atribuțiile de serviciu ale șefului Secției urmărirea plăților din cadrul Inspectoratului Fiscal de Stat, care o îndeplinea la acel moment și pînă în prezent - Croitor Svetlana, astfel, organul de urmărire penală nu indică concret care prevedere legală a încălcat Pascari Iu., limitîndu-se doar la enunțuri de ordin general.”

La fel, instanța de apel, a mai conchis că, „... acuzarea nu a indicat concret nici în rechizitoriu, și nici în cererea de apel, care normă materială sau instrucțiune, care să conțină prevederea legală pe care Pascari I. ar fi încălcat-o și față de care a avut o atitudine neglijentă, limitîndu-se doar la enunțuri de ordin general”

În acest context, Colegiul penal lărgit a relevat că, potrivit rechizitoriului, inculpatei Pascari Iulia i s-a incriminat o acuzație concretă așa cum rezultă din actele cauzei:

Exercitînd funcția de Șef al secției control fiscal a Inspectoratului Fiscal de Stat Anenii-Noi și, concomitent îndeplinind și funcția de șef-adjunct al Inspectoratului nominalizat, a emis la 15.06.2009 dispozițiile cu numerele 3000000972-3000000976, prin care a suspendat operațiunile la conturile bancare deținute de SA ”Anchir”, însă ulterior la 13.08.2009:

- fără a verifica posibilitatea încasării plăților fiscale de la conturile bancare deținute de SA ”Anchir” ;

- avînd o atitudine neconștiincioasă față de obligațiile sale de serviciu, contrar prevederilor art. 132 alin. (1) și art. 136 lit. a) Cod fiscal, potrivit cărora sarcina de bază a organului fiscal este de a exercita controlul asupra respectării legislației fiscale, asupra calculării corecte, *vărsării depline și la timp la buget a sumelor obligațiilor fiscale*, și art. 229 alin. (8) Cod fiscal, care stipulează, că dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului

se anulează odată cu lichidarea încălcării pentru care a fost aplicată suspendarea sau în cazul satisfacerii de către organul competent a contestației restanțierului;

- a emis comunicatele cu numerele 3000001012-3000001015 privind anularea dispozițiilor de suspendare nr. 3000000972-3000000976, deblocând toate conturile bancare ale SA "Anchir", de pe conturile contribuabilului, nefiind încasate deplin sumele aferente obligațiunii fiscale, la data anulării dispozițiilor menționate, restanțele SA "Anchir" față de bugetul de stat constituind 2 399 745,30 lei;

b) Lecturînd textul deciziei instanței de apel, se observă stabilirea eronată a faptelor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora, în coraport cu starea de fapt reținută prin rechizitoriu și, cum indică partea acuzării, confirmată prin probatoriul administrat legal de către organul de urmărire penală și verificat în instanțele de judecată.

În acest context, Colegiul penal lărgit a menționat că, starea de fapt reținută prin rechizitoriu se raportează la componența infracțiunii prevăzută de art.329 alin.(2) lit.b) Cod penal și a normelor de blanchetă prevăzute de art. 132 alin. (1), 136 lit. a), 229 alin. (8) Cod fiscal, din care rezultă că în obligațiunile de serviciu a inculpatei se include și exercitarea controlului asupra respectării legislației fiscale, asupra calculării corecte, *vărsării depline și la timp la buget a sumelor obligațiilor fiscale.*

Cu referire la ultima constatare a instanței de apel, s-a menționat caracterul inadmisibil a concluziilor trase în favoarea contribuabilului SA „Anchir” în sensul că, dispozițiile legale *„încasarea sumelor obligației fiscale se efectuează deplin și la timp în bugetul de stat”*, în speță nu se referă în privința SA „Anchir” și, respectiv nu poate fi incriminată inculpatei. Instanța de apel nu a dat un răspuns plauzibil și argumentat nici la motivul procurorului invocat în apel că, consecințele prejudiciabile survenite în cauză sunt în legătură de cauzalitate cu semnarea de către inculpată a comunicatului privind anularea dispozițiilor de suspendare a operațiunilor la conturile bancare a contribuabilului SA "Anchir" sub pretextul *"...necesității de producere, achitării datoriei energiei electrice și a gazelor naturale, combustibil necesar pentru ciclul neîntrerupt de producere, fiind pus sechestrul pe un stoc de cărămidă"*.

Circumstanțele expuse atestă că instanța de apel a comis o eroare de drept în sensul art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP, care nu poate fi corectată de instanța de recurs, astfel recursul declarat a fost admis, impunându-se casarea deciziei atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 18 iulie 2014, a fost respins apelul declarat ca nefondat, cu menținerea sentinței instanței de fond.

7.1. În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpata Pascari Iulia trebuie achitată pe capătul de învinuire incriminat.

Aceste împrejurări au fost elucidate și constatate din totalitatea de probe acumulate la dosarul penal, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu și din punct de vedere al coroborării lor.

Colegiul penal a considerat că învinuirea formulată de acuzatorul de stat nu și-a găsit confirmare în ședința instanței de judecată, purtând un caracter de presupunere, fapt ce justificat a determinat instanța de fond la emiterea unei sentințe de achitare. Prima instanță în mod întemeiat a respins afirmația acuzării, precum că Pascari Iulia prin manifestarea unei atitudini neconștiincioase față de obligațiunile sale de serviciu, ar fi prejudiciat statul cu suma de 2 399 745,30 lei, din motivul că nu corespunde adevărului.

În ședința de judecată nu au fost prezentate careva probe în acest sens, iar imputarea atitudinii neconștiincioase față de obligațiile sale de serviciu, contrare prevederilor art. 132 alin. (1) și art. 136 lit. a) Cod fiscal care au dus la faptul că contribuabilul SA "Anchir", profitând de rezultatul acțiunilor de deblocare totală a conturilor bancare și, primind prin dispozițiile nr. 3000000972-3000000976, la conturile sale bancare rulaje, respectiv intrări în cont – 5 325 373,85 lei, nu și-a onorat obligația fiscală de a restitui restanța la bugetul de stat în sumă doar de 2 399 745,30 lei, dar a transferat în alte scopuri banii din rulajul intrării, având la rulajul ieșiri din cont -5 324 839, 06 lei.

Totodată, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe potrivit căreia nu există temeiuri pentru a i se incrimina inculpatei Pascari Iulia, care îndeplinea funcția de șef al adjunct al IFS Anenii Noi, faptul imposibilității comercializării cărămizii de către Bursa de mărfuri (f.d.76 voi. I), sechestrată la momentul deblocării conturilor bancare ale SA „Anchir” (la 13.08.2009), deoarece Pascari Iulia nu putea să prevadă din timp aceste împrejurări, iar circumstanțele care au condiționat imposibilitatea realizării cărămizii expuse într-un lot unic au fost înlăturate prin propunerea la Bursă în mai multe loturi, de aceea, Colegiul a specificat că instanța de fond corect a concluzionat, că potrivit obligațiunilor de serviciu Pascari Iulia a întreprins toate măsurile corespunzătoare și a acționat în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Astfel, cercetând în ansamblu probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, veridicității și utilității acestora, Colegiul penal a conchis, că instanța de fond a constatat, că nu au fost administrate probe concludente, pertinente și incontestabile, care ar demonstra cu certitudine vinovăția inculpatei Pascari Iulia în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 329 alin.(2) lit. b) Cod penal, și anume, în acțiunile inculpatei nu se regăsește componența de infracțiune prevăzută de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, adică îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase față de ele, acțiuni care ar fi provocat urmări grave materializate prin imposibilitatea recuperării la bugetul de stat a sumei obligației fiscale a SA „Anchir”, în proporții deosebit de mari,

egală cu 2 399 745,30 lei. Dimpotrivă, prin ansamblul de probe administrate s-a demonstrat lipsa în acțiunile inculpatei Pascari Iulia a semnelor laturii obiective și subiective a componentei de infracțiuni prevăzută de art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal, cât și lipsa obiectului acestei componente de infracțiuni.

8. Împotriva hotărârii menționate, procurorul a declarat recurs ordinar invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului se invocă aceleași motive ca în apel, specificând că probele pe dosar au fost apreciate greșit de către instanța de apel, concluzionând eronat asupra legalității sentinței de achitare.

Acuzarea consideră că pe parcursul examinării cauzei s-a confirmat vinovăția inculpatului în baza art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal.

9. Asupra recursului declarat inculpata a depus referință, prin care s-a expus pentru respingerea acestuia ca inadmisibil, pe motiv că legalitatea hotărârii recurate se confirmă prin probele administrate la dosar, corect fiind reținută nevinovăția ei în comiterea infracțiunii incriminate.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Recursul este o cale de atac ordinară ce poate fi declarată doar pentru a repara erorile de drept, fiind determinate limitativ. Aceasta înseamnă că alte temeiuri decât cele prevăzute expres în art. 427 Cod de procedură penală, nu pot exista.

Erorile de drept pot fi: erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Din conținutul recursului declarat rezultă că acuzatorul de stat invocă ca temei de drept pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, și anume că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

În acest context, instanța de recurs precizează că procurorul invocând pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, de fapt se referă la aprecierea eronată a probelor cauzei penale, considerând că instanța de apel nu și-a argumentat corespunzător soluția sa privitor la achitarea inculpatei, iar săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, se deduce din probele administrate la materialele cauzei.

Raportînd norma nominalizată la situația în cauză, Colegiul penal constată că temeiurile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul

casării deciziei instanței de apel, or, instanța de apel a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar conținutul deciziei corespunde prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală, astfel, argumentul expus în recurs este neîntemeiat și se respinge, deoarece soluția criticată este una corectă ce rezultă din cumulul de probe prezentate și anexate la materialele cauzei și respectiv cercetate în ordinea prevăzută de lege, dându-li-se aprecierea cuvenită.

În corespundere cu prevederile art. 394 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța de apel a făcut o analiză amplă a probelor acumulate în cauză, argumentând detaliat respingerea probelor ce au fost administrate în suportul învinuirii aduse inculpatei în prezenta cauză. Astfel, toate probele prezentate au primit o apreciere la justa valoare, concluziile făcute de instanța de apel rezultă din materialul factologic acumulat în cauză.

Argumentele recurentului cu privire la aprecierea unilaterală a probelor nu au nici un suport legal, deoarece, potrivit prevederilor art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

Aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept fie în instanța de fond, fie în instanța de apel, și dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare, mai mult ca atât, temeiul invocat nu se încadrează în cele prevăzute de alin. (1) art. 427 CPP.

Astfel, în opinia instanței de recurs instanța de apel, rejudecând cauza în fapt și în drept, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, a audiat suplimentar inculpata, martorii, a examinat și alte probe din dosar la care face referire acuzarea în sprijinul învinuirii.

În altă ordine de idei, Instanța specifică că, un semn obligatoriu pentru existența infracțiunii de neglijență în serviciu îl constituie cauzarea daunelor în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

În speță, instanțele corect au constatat, că învinuirea formulată de acuzatorul de stat nu și-a găsit confirmare în ședințele instanțelor de judecată, purtând un caracter de presupunere, fapt ce justificat a determinat instanța de fond la emiterea unei sentințe de achitare, ulterior menținută de către instanța de apel.

De asemenea, Colegiul susține afirmațiile instanței de apel precum că prima instanță în mod întemeiat a respins afirmația acuzării, precum că Pascari Iulia prin manifestarea unei atitudini neconștiincioase față de obligațiunile sale de serviciu, ar fi prejudiciat statul cu suma de 2 399 745,30 lei, or această afirmație este una declarativă ce nu corespunde adevărului.

În ședința de judecată n-au fost prezentate careva probe în acest sens, iar imputarea atitudinii neconștiincioase față de obligațiile sale de serviciu, contrare prevederilor art. 132 alin. (1) și art. 136 lit. a) Cod fiscal care au dus la faptul că contribuabilul SA "Anchir", profitând de rezultatul acțiunilor de deblocare totală a conturilor bancare și primind prin dispozițiile nr. 3000000972-3000000976, la conturile sale bancare rulaje, respectiv intrări în cont - 5.325.373,85 lei, nu și-a onorat obligația fiscală de a restitui restanța la bugetul de stat în sumă doar de 2.399.745,30 lei, dar a transferat în alte scopuri banii din rulajul intrări, având la rulajul ieșiri din cont -5.324.839,06 lei.

Un alt moment reținut de Colegiu, este că conform art. 415 al. (2¹) Cod de procedură penală, *judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.*

Astfel, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În conformitate cu prevederile art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală și jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, *sarcina probatoriului în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel revine acuzatorului de stat în virtutea funcției lui procesuale* (art.51, 53, 320 Cod de procedură penală). În cadrul apelului, deși solicită condamnarea, probe suplimentare în confirmarea învinuirii procurorul nu a prezentat, deși potrivit procesului verbal i s-a oferit această posibilitate.

Generalizînd cele expuse mai sus, Colegiul penal conchide în mod convingător, că partea acuzării în susținerea apelului asupra sentinței de achitare nu a îndeplinit cerințele legii cu privire la prezentarea probelor suplimentare, ce ar servi temei pentru o nouă interpretare a probelor de către instanța de apel.

În virtutea celor menționate, Colegiul penal constată că instanța de apel, în decizia sa expres s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, le-a verificat, făcînd o analiză amplă și minuțioasă, a indicat din care motive nu a admis probele la care se referă recurentul, a apreciat probele la justa valoare, legal și întemeiat a menținut hotărîrea de achitare în privința Iuliei Pascari.

Pe această linie de idei, Colegiul penal menționează că instanța de apel, printr-o apreciere justă a probelor, corect a concluzionat asupra achitării inculpatei de învinuirea comiterii infracțiunii imputate, luînd în considerație totalitatea probelor care, în ansamblu, resping temeinicia învinuirii aduse de organul de urmărire penală.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, deoarece corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei. Instanța de apel, respectînd prevederile art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, a adoptat o hotărîre ce cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au și dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date, mai mult ca atît, instanța de recurs menționează că, motivele invocate de recurent au fost obiectul judecării în instanța de apel.

În acest context, Colegiul penal conchide că temeiul pentru recursul ordinar declarat de procuror, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea în instanța de recurs și din aceste considerente recursul este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

11. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 18 iulie 2014, în cauza penală în privința inculpatei Pascari Iulia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 22 decembrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Nadejda Toma